

Wycliffenytt

4 / 2020

ÅRGANG 42

WYCLIFFE.NO

SAMMEN OM BIBELOVERSETTELSE

Arbeidet fortsetter!

TEMA

- › Leseopplæring på vent
- › App-utvikling og bibelomsetjing

Håp i en usikker tid

Hele verden virker ustabil. Pandemien affekterer mennesker i alle land og verdenshjørner, og dessuten står verden overfor politisk uro, religiøs forfølgelse, terrortrusler og klimautfordringer. Hvilke perspektiver har vi som troende i en krisetid?

Den kristne kirke har alltid holdt frem håpet om at uansett hvor mørkt det kan se ut, vil Gud seire til sist. Troen på dette gir styrke i motgang, trøst i sorg, og fred i en urolig tid. «Vi oversetter håp», lyder det treffende mottoet til en av Wycliffe-organisasjonene i Europa.

Paulus skriver i Romerbrevet, *Vi skal ha håp gjennom den tålmodighet og trøst som skriftene gir* (15, 4). Nettopp dette kapitlet i Romerbrevet understreker også at Jesus kom for at alle folkeslag skal få kjenne Gud og hans godhet. Med flere sitater fra Det gamle testamentet får Paulus frem dette poenget, som her: Jesaja sier: *Isais rotkudd skal komme... til ham skal folkeslagene sette sitt håp* (15,12).

Julen nærmer seg, og adventstiden er en forberedelsestid. Om vi ikke bare fokuserer på det praktiske rundt julefeiringen, men på hva julens budskap er, vil vi se at Jesus er Guds sønn som

kommer til jorden. Han kommer som en oppfyllelse av profetier og et ledd i Guds store frelsesplan for hele verden.

Her i Norge har vi fått høre. Julens budskap er naturlig formulert på vårt språk. Dette viser at Bibelen kan oversettes og lar seg uttrykke på nye språk. Mens fortellingens kontekst er lokal, er budskapet universelt. Bibelens tekster blir faktisk brukt av mennesker overalt i verden – på en rekke språk. Det styrker min visjon for at alle mennesker burde få tilgang til håp, styrke og tro ved å få Bibelen på sitt eget språk!

Arbeid tross motgang

En skulle tro det var umulig å drive med bibeloversettelse og bistand med så strenge reiserestriksjoner som vi har sett dette året. Likevel, arbeidet går videre. Heldigvis er det stadig bedre internetttilgang i mange land der bibeloversettelse pågår. Noen morsmålsmedarbeiter, vil vi se at Jesus er Guds sønn som

Bibelhistorien forteller om mennesker som levde ut kall og livsoppgave ikke befridd fra, men på tross av vanskeligheter.

dere var allerede vant til at de norske utsendingene jobbet fra Norge, andre har måttet lære å forholde seg til at de nå møtes via PC-skjerm istedenfor rundt møtebordet. Krisen har tvunget frem nye arbeidsmetoder.

Uansett er hvert prosjekt unikt. Vi må alltid ta hensyn til politisk og religiøst klima, lokale ressurser og lokale behov. Dette er ikke noe nytt. Og vi må alltid spørre hvilken kompetanse det er ønskelig at vi bidrar med, for det kan variere. Våre utsendinger står i ulike situasjoner, selv om vi jobber med samme mål for øyet, at Bibelen blir oversatt til nye språk.

Jeg er stolt over å si at vi i Wycliffe Norge har en godt kvalifisert gruppe utsendinger som viser stor fleksibilitet, og som utfører arbeid av høy kvalitet. Da de i sin tid kom inn i tjenesten, ble de forberedt på at vanskeligheter og hindringer kunne oppstå. Vi har aldri kunnet garantere at utsendingene ville få det enkelt. Nå blir de satt på prøve. Og jeg er imponert over den utholdenhets og evne til omstilling jeg ser blant dem.

Guds fred

Det hebraiske ordet shalom, oversatt til 'fred' på norsk, har i Bibelen også betydningen 'helhet' og 'velvære'. Det er altså mer enn ro eller fravær av konflikt. Kanskje nettopp når angst og usikkerhet rammer oss, erkjenner vi at vi trenger Guds fred.

Vi skal ikke late som om situasjonen ikke er vanskelig og fremtiden usikker. Men samtidig skal vi oppmuntre hverandre til å løfte blikket og se på Jesus. Tiden vi lever i forsterker relevansen av budskapet vi tror på. Jeg holder fast på at vi har noe å gi videre som verden trenger: Håp både for dette livet – og for det evige liv.

Desember er måneden for advent, jul og overgangen til et nytt år. La oss ha fokus på ham høytiden dreier seg om, Jesus Kristus. Når han blir løftet frem og satt i fokus, vil han også dra mennesker til seg.

Min julehilsen til dere som leser Wycliffenytt, må i år bli det siste verset i nettopp Romerne 15: *Må håpets Gud fylle dere med all glede og fred i troen, så dere kan bli rike på håp ved Den hellige åndskraft.*

Ny utsending godkjent!

Gunn Lina Fredriksen ble nylig godkjent som utsending i Wycliffe Norge.

I februar 2021 er hun ferdig med første semester av mastergraden, Language, Community and Development, på Moorlands College i England.

Be for god læring og fellesskap på studiestedet, og be for prosessen med å finne stilling som passer til henne.

Kan kristne utføre dødsritualer?

Å jobbe med bibeloversettelse handler ikke kun om språk, teologi og teknologi; oversettelse og misjon berører det aller dypeste i oss.

Det griper inn i hvordan vi ser på oss selv, og hvordan alt rundt oss henger sammen. Oversettelse kan være skikkelig utfordrende på mange plan, spesielt for de som hører Guds ord for aller første gang.

TEKST MARI JELMERT OG UTSENDING I T-SPRÅK PROSJEKTET

Religiøse ritualer har lenge vært en viktig del av livet til T-folket.

Over 1000 år med én religion har satt dype spor i Norge. Kristendommen preger vår kultur, vårt lovverk og levesett. På lignende måte har T-folket praktisert samme østlig religion

siden 800-tallet. I dag er hele samfunnet bygd opp rundt religiøs tilhørighet og identitet. Selv om våre samfunn og skikker er svært ulike, ser jeg at begge samfunn er preget av hver sin religion. Dette gjør det vanskelig for både nordmenn og T-folket å skille mellom hva som er kultur, og hva som er religion. Mange ganger henger det sammen, og man er ikke vant med å skille dette. Men for de kristne blant T-folket, er dette viktige spørsmål.

Hvordan leve som kristen?

I T-området er kristendommen en ny religion. Av en befolkning på rundt 20.000, er om lag 50 kristne, og de har helt andre utfordringer. De må finne ut hvordan man lever som kristne i et samfunn med forventninger, skikker og verdier som er helt annerledes enn hva man finner i Bibelen. For eksempel forventes det at

barn utfører ritualer som hjelper deres avdøde foreldre til en god gjenfødsel. Så hva skal de kristne gjøre? Skal de delta i de tradisjonelle dødsritualene, eller såre foreldre og slektninger ved å nekte? Om de «frarøver» foreldrene håpet om et godt etterliv, kan det skape brudd i familierelasjonene.

De kristne må også finne ut hvordan de skal dele den nye troen med andre. Blant de kristne er det ulike meninger om hva man burde prioritere. Mens en person er opptatt av evangelisering sånn at flest mulig skal høre om Jesus, mener en annen at dialog med religiøse ledere er den beste måten å vise hvem Jesus er. Også er det én, LN, som har valgt å bruke mange år på det møysovmelige arbeidet med å oversette Bibelen.

En gang spurte evangelisten LN om hvorfor han sitter så mye inne med

Illustrasjonsfoto: Marc Ewell

Kristendommen er en ny religion blant T-folket. De kristne trenger Guds ord for å finne ut hvordan de skal følge Jesus i sin kontekst.

Guds Ord på eget språk er viktig for at T-folket ikke skal se Jesus som en fremmed.

datamaskinen i stedet for å evangelisere. De har tross alt tekster, sanger, bønner og undervisning de kan bruke fra majoritetsspråket. Da svarte LN at selv om det tar tid å oversette Bibelen, er det å ha Guds Ord på sitt eget språk viktig for at T-folket ikke skal se Jesus som en fremmed. De som bruker majoritets-språket har en helt annen kultur. I tillegg strever majoritetsfolket fortsatt med å finne ut hvordan de skal leve som kristne i sin kontekst, siden de kristne også er i minoritet der. ■

Oversettelsen vil gjøre at flere kommer til tro på Jesus, og vil styrke kirken på sikt. Ikke minst vil Bibelen på T-språket hjelpe dem i prosessen med å finne ut hvordan de skal være kristne i egen kontekst, hva de kan ta med seg fra kulturen, og hva de må legge vekk som kristne.

Tretvinnet tråd

Det er fint å se at selv i den lille T-kirka, har folk forskjellige oppgaver. I 1. Korinterbrev 12 sammenligner Paulus kirken med en kropp med ulike lemmer og funksjoner, som alle trenger hverandre. Det gjelder både den lokale kirken og den globale kirken. Vi trenger hverandre lokalt, vi trenger hverandre globalt, og vi hører sammen. Det føles som et stort privilegium å få være med på arbeidet både som en del av kirka i Norge og som en del av kirka i T-området! ■

Om prosjektet

- En utsending bor i Norge. Hun støtter teamet av morsmåloversetttere gjennom språkanalyse.
- Det nye testamentet er forventet ferdig om circa 8 år. Dette er et sensitivt prosjekt, og grunnet sikkerhet er det ikke mulig for vår utsending å bo i språkområdet. Prosjektet skjer i samarbeid med Normisjon.

Vil du be med oss?

- Be om at kirken skal fortsette å vokse i tro
- Be om at flere T-folk skal se at Jesus ikke er en fremmed

Leseopplæring på vent

Det er mykje i tsamakko-prosjektet vi kan feire. Dei fire evangelia vart trykte for distribusjon i januar 2020, og omsetjarane jobbar vidare med utkast til resten av Det nye testamentet. Både skriftspråk og abc-bok har komme på plass. Men det er ikkje alt som skjer så raskt som vi skulle ynskje.

Her lærer barn frå eit nabospråk å lese på morsmålet. Kanskje det snart vert mogeleg å halde lesekurs for vaksne og barn på tsamakko-språket?

Lese- og skriveopplæring er ein viktig del av mange prosjekt der Wycliffe sine utsendingar er involvert. Det er viktig at folk kan lesa Bibelen ettersom den blir trykt opp og distribuert, men det er også ein viktig måte å vise folk at språket deira har verdi framfor Gud. I tillegg opnar det mange dører til betre utdanning og resursar på andre språk, sidan dei som har lært å lesa på morsmålet er betre rusta til å lære å lesa på andre språk.

Få tsamakko-folk kan lesa. For omlag 20 år sidan var det ingen skular i området. Nå er det meir vanleg med skulegang, men all undervisinga er fyrst på nasjonaltspråket amharisk og seinare på engelsk. Det er ikkje enkelt å måtte lære to nye språk på skulen, og dette hindrar mange elevar frå å gå vidare til høgare utdanning.

Arbeidet med å utvikle skriftspråk for tsamakko har tatt lang tid. Det er ikkje berre folket som skal vera nøgd,

myndighetene har også mykje å seie. I 2012 var folket klar til å stemme over korleis alfabetet skulle sjå ut. Men då begynte myndighetene å utvikle nye retningslinjer for skriftspråk. Dermed måtte tsamakko-folket vente heilt til dei nye reglane kom i 2018 før dei kunne få på plass alfabetet og skriveregler.

Det neste var å utvikle ei abc-bok sånn at folk kan lære å bruke skriftspråket. Ein alfabetiseringskonsulent frå SIL Etiopia hjelpte med denne boka. Fyrste opplag vart dverre trykt feil og boka måtte trykkast på nytt, noko som forsinka prosessen endå meir.

I tillegg til abc-bok, må det også vera lærarar som kan bruke boka i undervising. I 2019 var det lærarkurs. Planen var at dei nye lærarane skulle halde lesekurs for vaksne i to landsbyar. Med omlag 30 samlingar ville lesekursa vart over fleire månader. Diverre klarte ingen av dei nye lærarane å halde lesekurs.

Derfor vart det sett opp eit nytt lærarkurs for åtte nye lærarar i mars i år. Men så snart kurset var ferdig, kom koronaen til Etiopia. Skulane har nå vore stengde i over 7 månader, og det er restriksjonar på store samlingar. Lesekurs i landsbyane har dermed ikkje vore aktuelt. Igjen må vi vente og sjå korleis situasjonen utviklar seg. Vi har hørt rykte om at skulane snart skal opne, og vi skal ha oppfriskingskurs for lærarane i november.

Vi håpar at det snart skal vera mogeleg å halde lesekurs. Då kan

Karen Elisabet og Fredrik Hector har jobba med tsamakko-folket sidan 2008. Tsamakko-folket bur heilt sør i Etiopia. Dei to siste åra har dei jobba med omsetjing av Det nye testamentet, bibelbruk og leseopplæring frå heimekontor i Norge. Dei er utsendt i samarbeid med NLM. Digni og Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn bidreg med støtte til leseopplæring.

Sånn ser ei side i abc-boka ut.
Metodikken brukt har fungert bra med andre språk i Etiopia.

Vil du be med oss?

- Be om at det skal vera mogeleg å halde lesekurs snart
- Takk for at dei fire evangelia er nå tilgjengeleg på tsamakko-språket

App-utvikling og bibelomsetjing, passar desse saman?

Sjølv om det er heilt naturleg for oss i Norge å lesa bøker, er det ikkje slik for alle. For mange folkegrupper er det meir naturleg å lytte enn å lesa. Slik er det og for raja-folket*.

TEKST M A R I A S T Ø L E N

*namn er anonymisert

Når vi jobbar med omsetjing av Bibelen, må vi tenkje på korleis folk er vant med å tilegne seg informasjon og kunnskap. For at tekstene skal bli brukt, må dei vera tilgjengelege i ei form som passer. For raja-folket er det uvant å lesa. Som flyktingar er det er ikkje mange som har hatt moglegheita til å gå på skulen, og der er det uansett berre undervising på andre språk. I tillegg er skriftspråket framleis veldig nytt og teamet jobbar endå med å få det. Derfor spelar vi inn alle bibeltekster som lydfiler slik at folk kan lytte til dei. Dette har vore veldig populært.

Etter at omsetjinga av Lukas-evangeliet vart godkjent av teologisk konsulent, begynte jobben med å gjøre det til-gjenge-leg for folket. Sjølv om vi visste at det ville by på ei rekke utfordringar, reiste omsetjaren John* til eit område

der mange raja-folk bur for å spele inn teksta som lydfil. Og trass alle problema, klarte vi å spele inn heile Lukas-evangeliet med to stemmer – ei stemme for Jesus og ei forteljar-stemme for resten av teksta. Under innspelinga hadde dei ikkje tilgang til godt utstyr, så oppaket hadde mykje bakgrunnsstøy. Tilbake i Norge måtte John rydde opp i lydfila sekund for sekund. Alt av ekstra støy – stemmer i bakgrunnen, knitrande papir, fuglekwitter – og ekstra lange pausar måtte slettast.

App-utvikling er viktig for omsetningsarbeidet!

I prosjektet var det eit ønske om å lage ein bibel-app som kombinerer lyd med skrift. Tanken var at bibeltekstene både kunne bidra til lesetreningsprosjekt rundt omkring i verda, og det er behov for fleire IT-folk som slik vil bidra til at Bibelen når fram til alle folk.

Etter at alle lydfilene var klare, vart dei lagt inn i dataprogrammet, Scripture App Builder, saman med tekstfila for Lukas-evangeliet. Programmet skal gjera det så enkelt som mogeleg å lage mobil-appar for Bibelen på ulike språk. Ein kan legge inn tekstfil og lydfiler og justere på innstillingar, så produserer dataprogrammet ein mobil-app som lett kan distribuerast via minnekort, Bluetooth, internett eller i Google Play Store. Dette er eit av mange program utvikla av vår partnarorganisasjon SIL for å støtte språkutvikling og bibelomsetjing. Utvikling av slike program er ein viktig del av omsettingsprosjekt rundt omkring i verda, og det er behov for fleire IT-folk som slik vil bidra til at Bibelen når fram til alle folk.

Det er ikkje nok å ha Guds ord på eit språk ein forstår, det må også vera på eit format som er relevant.

Illustrasjonsfoto: Marc Ewell

Bibel-appen har vekt interesse for å lære å lesa, og det er faktisk nokre som har lært å lesa berre ved å følgje med!

Kombinert bibel- og lesetrenings-app

Når appen var ferdig, sendte John filen over internett til nokre av raja-folka, og dei installerte appen på mobilane sine. Nå kan raja-folket både høre og sjå Lukas-evangeliet! Teksta er synkronisert til lyden og skollar automatisk slik at det er lett å følgje med. Verset som vert lest er framheva med farga bakgrunn. For mange er dette første gangen dei har sett noko skrive på morsmålet.

Bibel-appen har vekt interesse for å lære å lesa, og det er faktisk nokre som har lært å lesa berre ved å følgje med! Pedagogisk ville det sikkert vore betre for leseopplæring å skje gjennom enkle

abc-bøker med lettlesne tekster, men sånn er det ikkje alltid.

Det er ikkje alle som har eigen mobil, men kvar dag samlast dei kristen for å høre Guds ord saman. Alle filene ligg på mobilen, så dei treng ikkje internett for å bruke den. Appen kan overførast frå ein mobil til ein annan via Bluetooth, så det er enkelt å dele den med andre sjølv når internett-tilgangen ikkje er til å stole på. Alt i alt har det blitt ein stor suksess.

Bibel-appen er populær! Planen nå er å fortsette å omsetje og spela inn fleire bøker frå Bibelen sånn at raja-folket kan ha fleire tekster i appen. ■

Raja-folket har lenge vore utsett for etnisk reinsing og overgrep. Mange bur i flyktningleir.

- Det er ikkje trygt å jobbe i landet der raja-folket bur. Derfor skjer omsetjinga hovudsakleg i Noreg.
- Ein av våre utsendingar har utarbeidd skriftspråk.

Vil du be med oss?

- Be om at fleire blant raja-folket skal komme til tru gjennom å høre Lukas-evangeliet.
- Be for arbeidet med å førebu og spele inn Apostelgjerningane.

Foto: Oddmund Pettersen

«Hvis du vil gå fort, gå alene. Hvis du vil gå langt, gå sammen med noen.»

I dag tar mange språkgrupper selv initiativ til å starte oversettelsesprosjekter. Dette skjer særlig i områder hvor kirker allerede har vært etablert i noen tiår. Det er fantastisk, men hvordan går man egentlig frem?

TEKST ODDMUND PETTERSEN OG MARIA STØLEN

Dersom en språkgruppe ønsker å få Bibelen på eget språk, møter de spesielt på tre utfordringer.

1. Planlegging: Hvor begynner man, hvordan legger man opp arbeidet, og hva er egentlig viktig for å lykkes?

2. Kompetanse: Når man aldri har hatt bibel på morsmålet, er sannsynligheten liten for at det finnes mange som har opplæring innen oversettelse eller teologi. Så hvem skal trenre oversetterne og slik sikre at oversettelsen blir god?

3. Økonomi: Hvordan skal man finansiere oversettelsesarbeidet? Mange minoritetsgrupper mangler økonomiske ressurser.

Så blir da spørsmålet for oss som oversettelses-bevegelse, hvordan møter vi best disse utfordringene? Historien har vist oss hvor viktig det er at språkgruppene føler eierskap til og ansvar for oversettelsen. Bibelen må bli deres, ellers er det ikke sikkert den blir akseptert. En av våre samarbeidspartnere, Seed Company, har forsøkt å lage en modell for å støtte lokalt initiativ på bærekraftig måte.

Å lede uten å eie

Jeg er leder for 14 prosjekt som alle bruker denne modellen. Min oppgave er å lede og veilede, men uten å skape inntrykk av at jeg er eier eller har det endelige ansvaret. Jeg skal derimot gjøre det som trengs for at prosjekter skal fungere. Min oppgave er først og fremst å utruste andre, koble dem til kompetente konsulenter, tilrettelegge for opplæring og hjelpe med å finne økonomisk støtte. Ansvaret for gjennomføring og planlegging ligger på prosjektplan, og som leder får jeg kvarstedsvis rapportering på fremdrift, utfordringer og pengebruk. I tillegg deler de bønnebehov. Dette er et viktig verktøy for å kunne veilede prosjektene så godt som mulig. Modellen Seed Company jobber etter sikrer at lokale partnere blir dyktiggjort, selvstendige, uavhengige og forsøker å vise dem hva de selv kan oppnå. Fokuset er alltid å styrke lokale partnere. Dette viser seg å være enda viktigere i en tid der reising til språkområdet er begrenset.

Å jobbe for lokal forankring betyr ikke at jeg som veileder er fraværende, og det betyr heller ikke at dette er en enkel måte å jobbe på. Det krever ofte flere besøk til feltet for å kunne bygge en nødvendig relasjon. Personlig kontakt og felles forståelse av hvem som gjør hva, er viktig. En del av jobben er å bygge et gjensidig tillitsforhold der vi støtter og ber for hverandre, og der vi har en åpen dialog om områder som trenger ekstra fokus og forbedring. Jeg har lært at hvis en oversettelse skal være vellykket, kommer man lengst hvis man «går sammen». Slik som det

Foto: Oddmund Pettersen

Kirker som selv tar initiativ til bibeloversettelse, blir velsignet! Bibelen blir lettere en naturlig del av menighetslivet når de har vært involvert gjennom hele prosessen.

“Målet er å sikre at vi setter i gang i et godt spor, der lokale partnere vet at de har ansvar for planer, framgang, resultatet og til slutt distribusjonen og bruken av Bibelen.”

Kjente afrikanske ordtaket sier: «Hvis du vil gå fort, gå alene. Hvis du vil gå langt, gå sammen med noen.»

Når man skal starte et helt nytt prosjekt krever det mye forberedelser, både fra meg og partnerorganisasjonene. Målet er å sikre at vi setter i gang i et godt spor, der lokale partnere vet at de har ansvar for planer, framgang, resultatet og til slutt distribusjonen og bruken av Bibelen. Sammen ser vi på utfordringene de har. Når det

kommer til planlegging og økonomi, er et konkret tiltak at prosjektet selv ansetter og lønner egne morsmålsoversetterne. Vi bidrar riktig nok økonomisk, men ansettelsen må skje lokalt. På denne måten blir partnerne ansvarliggjort gjennom hele prosessen. Når det kommer til kompetanse, spesielt i språkgrupper med få kristne, legger vi opp til god opplæring og samarbeid med nabospråk.

Av og til samarbeider utsendinger med team. Da har han/hun en rådgivende rolle,

og er underordnet morsmålsoversetterne og den lokale organisasjonen. Et slikt samarbeid, der man kan bidra med nødvendig kompetanse uten å selv lede eller ha ansvar, bidrar ofte til at prosjekt blir mer vellykket.

Hvordan nå målet?

Fordi verden har endret seg mye de siste tiårene, må også vi endre hvordan vi jobber. Målet er fortsatt å oversette Bibelen til alle språk, men vår rolle som utsendinger og givere er i forandring. I mange språkgrupper der for eksempel utsendinger har jobbet med oversettelse av Det nye testamentet, har det blitt dannet kirker og menigheter. Ofte er disse ivrige etter også å få Det gamle testamentet oversatt. ■

- Oddmund og Svanhild Pettersen var først utsendinger i Mosambik fra 2005 til 2011.
- Nå bor de i Norge og Oddmund jobber som feltsprosjekt-leder for 14 språk i portugisisktalende Afrika, med jevnlig besøk til språkområdene (Mosambik, Angola, São Tomé og Guinea-Bissau).

Vil du be?

- Be for godt samarbeid mellom utsendinger og lokale organisasjoner.
- Be for lokale oversettere, at de skal få nødvendig opplæring og veiledning.

Foto: Oddmund Pettersen

Plakatene ble hengt opp alle steder hvor folk er, på offentlige plasser som markeder, kirker, banker osv. Nå som de har forståelig informasjon håper vi at smitten ikke vil spres dersom viruset kommer til landsbyen.

Det finnes ikke rennende vann på skolene, men nå kan barna bruke mobile håndvasker.

Hva går pengene til når 'alt' er stengt?

Dette året har vi fått utrettet mye i Segen-prosjektet i Etiopia, selv om mye har blitt annerledes på grunn av pandemien.

TEKST MARI JELMERT

FOTO SIL ETIOPIA OG MARI JELMERT

Skolene vi samarbeider med i prosjektet var stengt fra mars til oktober, så barn har ikke kunnet gå på skolen. Reglene for sosial distansering gjorde det umulig for oss undervise lærere. Så hva har vi jobbet med, og hvordan driver man bistandsarbeid midt i en pandemi?

Her er et utdrag fra aktiviteter i tidsrommet juli-september. I Etiopia har vi jobbet med gjenåpning av skoler, trykking av lesemateriell og koronaforebygging. Dette er støttet av Norad og Wycliffes bistandsgivere.

Gjenåpning av skolene

Før skoler får lov til å åpne igjen i Etiopia er det en forutsetning at man kan holde smittevernregler. Det er bra, men ikke bare enkelt i våre prosjekter. Det finnes ikke nok klasserom, barna har ikke egne bøker, og før kunne ikke elevene vaske hendene på skolene.

For å åpne skolene igjen, har vi jobbet tett med myndighetene. Vi har skaffet nødvendig smitte-

vern-materiell, fordelt rom og klasser sånn at det blir færre elever sammen og jobbet med informasjon til foreldre.

Støtten fra Norge har gått til:

- Desinfeksjonsmidler
- Ansiktsmasker
- Mobile håndvasker og såpe

Trykking av materiell

For å bli flink til å lese, kreves trening! Før prosjektet begynte

BISTAND

fantes det ikke barnebøker på morsmålet. Derfor er en viktig del av prosjektet å utvikle og å trykke barnebøker med historier tilpasset hvert skoletrinn, i tillegg til lærebøker.

I pilotklassene har vi nå klasesett med barnebøker, slik at barna kan lese den samme historien samtidig og snakke om det etterpå. Bøkene vil øke leseferdigheter og gi barna større leseglede.

Støtten fra Norge har gått til:

- Trykkingen av 17 600 nye lesebøker, fordelt på 5 språk og 176 titler

Forebygging av Covid

I landsbyene vi jobber i, finnes det lite informasjon om korona og vi vet foreldre har vært redd for å sende barn på skolen. For å forebygge smitte og dempe frykt, har vi utviklet og distribuert materiell på lokalspråkene. Vi har trykket plakater med tegninger og skrift, slik at de som ikke kan lese også vil forstå budskapet.

Støtten fra Norge har gått til:

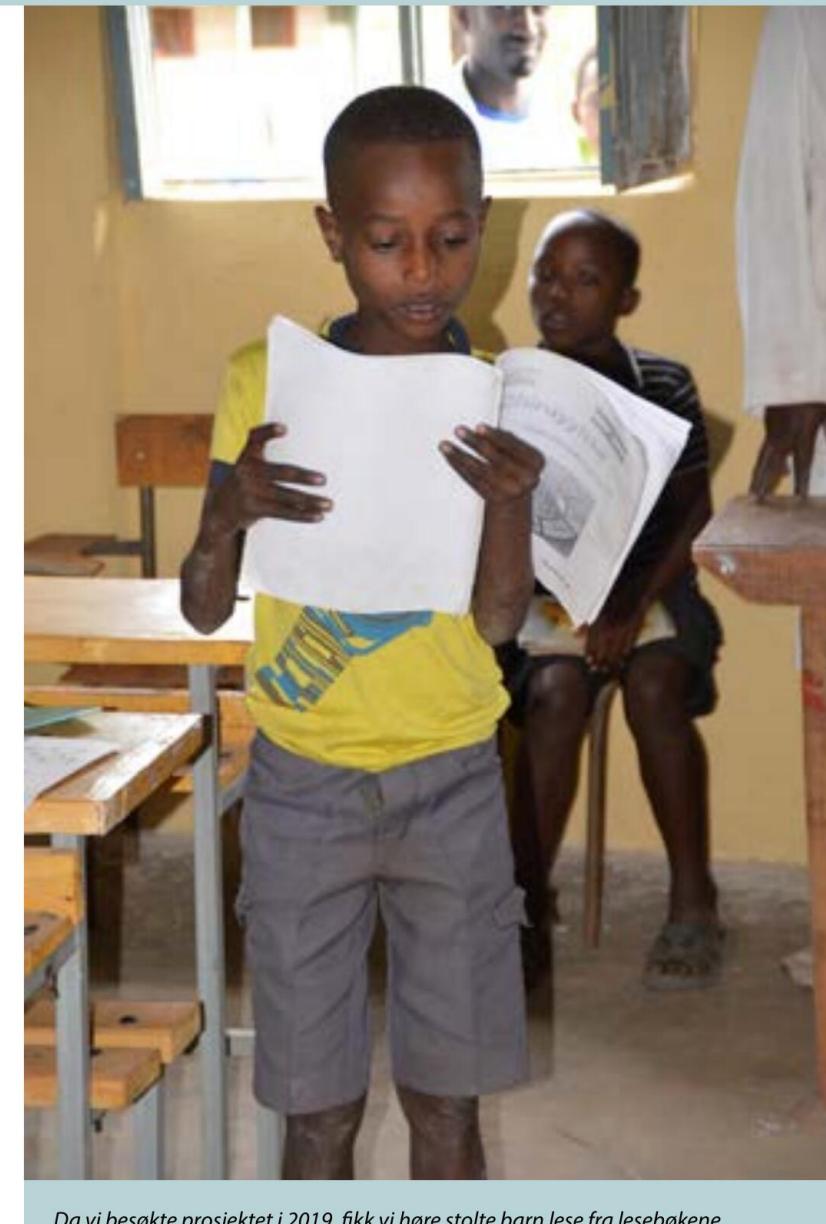
- Trykking av 3000 plakater med informasjon om korona-forebygging på tre språk. ■

Vi trenger flere støttespillere til bistand

Din gave går til skoler og annet arbeid som utruster språklige minoriteter i Etiopia og Pakistan.

- Bli fastgiver på våre nettsider, eller bruk QR-koden.
- Eller vipp til # 520 000

Viktig, merk gaven: BISTAND

Da vi besøkte prosjektet i 2019, fikk vi høre stolte barn lese fra lesebøkene. I møte med foreldre og lærere var det tydelig at prosjektet viser verdien av å bruke morsmålet. Flere foreldre sa de bar på en drøm; at det en dag ville være nok bøker på deres språk til å fylle et helt bibliotek. I dag finnes rundt 30-40 titler, men vi jobber stadig for å inspirere til lokal lese- og skriveglede.

Wycliffe